Ч. 127. Чернівції, вівторок дня 11. (23.) червня 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Віче в Лужанах.

Заповіджене на недїлю (21-го с. м.) віче в Лужанах відбуло ся після проґрами. Треба однак перше сказати, що день, який вибрано, не був для віча догідний, раз тому, що селяни по тяжкій працї на поли через цїлий тиждень такі потомлені, що мусять в недїлю відпочивати і не можуть — особливо з подальших околиць — прибувати на віче, а по друге тому, що погода не дописала. В полудне люнув великий дощ, котрий з малими перервами тревав аж до самого вечера. Тому то й число вічеків було сим разом меньше як звичайно, однак все таки було їх около 200. Коли дощ переставав падати, прибувало все чим раз більше людий і стодола, в котрій відбувало ся віче, була битком набита, а навіть на дворі стояли люди під стріхою, аби лише почути, що говорить ся. Хоч число вічевиків було задля згаданих причин меньше як звичайно — а що лише те спинило людий в більшім числї явити ся, се говорили самі селяни — але все таки були люди з поблизьких сїл Старих і Нових Мамаївців, Ревни, Дубівців, Ревакївців, Роґізни, Садаґури, Берґомету н. С. Шипинцїв і т. д., і всї они слухали справоздавцїв з великою увагою і певно вернули домів з вдоволенем, що навчили ся богато доброго.

Послів Єротея Піґуляка і д-ра Смаль-Стоцкого повитав Ґеорґій Мойсюк хлїбом-солею і дякував їм за їх труди около просьвіщеня народу руского. Опісля мав посол др. Смаль-Стоцкий свій реферат про ревізию катастру ґрунтового. Люди вислухали єго з замітною увагою, а від часу до часу обурювали ся на заподїяні кривди, про які говорило ся в справозданю. Начальник громади Ревакївцїв Рошка запитав, чи буде комісия їздити з власної волї від села до села і сама справджувати недостатки в ґрунтовім катастрі. На се дістав відповідь, що сим разом так не буде; що комісия поїде лише до того села, котре упімне ся о свою кривду, а хто не упімне ся, то туди она не поїде і все лишить ся при старім. Уч. Савіцкий з Мамаївцїв домагав ся, аби перед їздою тої комісиї установила кожда громада осібну свою сїльску комісию, котра би сама в своїй громадї оглянула всї поля і подала істнуючі кривди до відомости краєвої комісиї. На се відповів референт, що кожда громада має право жадати письменно, щоби осібна комісия приїхала оглянути ґрунта і направити кривду, а тодї комісия мусить приїхати і мусить вислухати просьби громади. Отже головно залежить все від громади і тому повинен кождий селянин, котрий чує ся покривдженим, звернути ся передовсїм до громадскої ради, а та потім до комісиї. Лише таким способом зарадить ся дальшим кривдам. Замітні були голоси богатьох селян, що они не мають до кого удати ся о пораду, бо навіть громадский писар — звичайно жид — не хоче їм нїчого прочитати, а они неписьменні, не можуть собі дати ради.

З черги наступив реферат пос. Піґуляка про реформу виборчу. В ясних, легко зрозумілих словах пояснив їм референт вагу виборів взагалї, а опісля виборів до ради державної і взивав людий, аби не віддавали своїх голосів за ковбасу і горівку, а голосували лише на таких людий, що не зрадять свого народу і упімнуть ся о єго кривду все і всюди та не будуть дармо сидїти у Відни. Грімкі оплески нагородили референта за єго приступний виклад.

Навязуючи до попередних нарікань селян на свою непорадність виказав редактор О. Маковей значінє просьвіти в житю, опісля обговорив заснованє руської ґімназиї і бурси при Народнім Домі. По нїм говорили ще уч. Савіцкий з Мамаївцїв, котрий представив людям, як конечно нам потреба власної інтеліґенциї, котра би заопікувала ся своїм руским народом. А ту інтеліґенцию будемо мати лише тодї, коли заповнимо руску ґімназию рускими дїтьми, о що повинен кождий Русин, чи то інтеліґент чи селянин дбати. Вкінци взивав бесїдник, до піддержаня бурси для бідних

---

23)

ЦАРІВНА.

Оповіданє

Ольги Кобилянської.

(Дальше).

Я сидїла при вікнї і читала Флямаріона „Бог в природї.“ Нинї читала я лїниво. Проміж гарні, щирі думки автора вмішували ся мої приватні думки. Я думала над своїм рішенєм, найняти ся за товаришку, над характером такого „становиска“ в порівнаню до моеї аж до хоробливости гордої, чутливої натури, над занятем такої „товаришки“, далї над моєю „ріднею“, над Льорденом, над Орядином...

На дворі непогода.

Великий пластовець лїтає в острім вітрі, бє горстками об віконні шиби, мчить ся то в один то в другий бік, а вкінци укладає ся білїсеньким покривалом всюди. Цїлі громади кавок злїтають ся звідкись, кружать то над одним то другим деревом, сїдаючи, чорнїють на осніженім гіллю мов малі демони і колишуть ся недбало. Маленькі їх острі очи аж іскрять ся з близька. Одна усїла близько мого вікна, звернула свою чорносиню головку до него і мов уражена моїм цїкавим визиранем, вдарила люто крилами і відлетїла. На дорозї було пусто і лиш тілько один віз котив ся по нїй. В менї забило ся лячно серце; на возї сидїв Орядин. На козлї коло візника лежав куферок подорожний. Отже він від'їзджав. Куди? по що? з якої причини? Все те міняло ся блискавкою в моїй голові і менї стало жаль. Тимчасом він переїзджав по-при дім і, побачивши мене, поздоровив. Трохи згодом стало на дорозї знов глухо і пусто.

Куди він поїхав, за чим? думала я неустанно занепокоєна. Я мов почула гризоту совісти, що судила нераз єго острійше. Бог знає, що в него на умі! Чому я не любила єго тепер так, як перший раз, чому не упоювала ся ним так, як перше? В нїм є щось, він інтеліґентний, бистроумний і гарний! Ох, яка примховата я вдала ся! Не дурно і тїтка казала. Понуро впялив ся мій погляд в хатину, що стояла напротив нашого дому. Вітер змітав неустанно сьвіжий снїг з еї даху, підносив свавільно якийсь старий червоний обрус на плотї розвішений, і якусь дитячу сорочку... Під шопкою лежала ялинка, призначена на різдвяне деревце. За кілька день Різдво. Радістні днї для цїлого сьвіта...

Менї сумно, понуро. Я неспокійна. Передо мною лежить стілько борби! Менї не ладитись до радістних сьвят, але до бою, до гіркого бурливого бою. Але нехай! Я не піддам ся, я хочу бути щасливою!

Але що з ним? Може поїхав на село? Панна Мария споминала недавно, що він носить ся з думкою їхати туди. Згадував також, що покинув би студиї і пішов ґаздувати...

*

Знов весна. Знов той оживляючий весняний запах, ті самі лагідні подуви вітру, що зворушують воздух, буд ть до житя, що спочивало в глубокім снї. Знов міняють ся ясні тихі ночи, несказано, упоюючо красні, як колись. Все, все як колись! Фіялки дрібнесенькі, любимцї мої, цвитуть, лїси соснові, березові розвивають ся, зеленїють пишною зеленю! Зазулї гомонять лїсами, кують, проча пташня розщибає ся; а серце в грудях розходить ся з самої роскоши. Я сама вештаю ся день в день по лїсах, мов та справдїшна русалка, з розпаленими щоками, з сьміхом на устах, з щастем в очах! Здорова, міцна я, поринаю в гущавину, шукаю дороги, сьмію ся!...

Сонце всюди.

Повно єго всюди. Гарно, прегарно жити!

*

Я довго не вписувала нїчого. Не було що й записувати. Житє однакове в великім і в малім розмірі. Маю богато надїї, що одержу яке місце. Про мою тайну знає лише панна Мария; она годить ся з моїм поступованем і додає менї відваги. Орядин пробуває на селї; поїхав дїйсно тодї на село, коли я єго бачила. Панна Мария журить ся ним, бо не знає, що він задумує почати. Часом говорить, що покине науку і піде жити в народ; нераз каже, що втомлений і хоче спічнути; иньшим разом знов, що буде ще бачити, що становиско не робить „чоловіка“, що тепер стілько глупоти у всїм і всюди...

„Що він вважає глупотою?“ питала я.

„Я не знаю“.

„Так не говорив він давнїйше, панно Марие!“

дїтий. Як дуже добре розуміє нарід ту свою задачу, і як тяжко відчуває теперішний брак патріотичної рускої інтелїґенциї, найлїпшим доказом сего складки, котрі виказуємо на иньшім місци. Ремісник Дзяманюк з Рогізни ще зосібна заохочував нарід дуже красною промовою до просьвіти і закладаня читалень „Рускої Бесїди“ і доказував спасенний вплив читалень на розвій народу і на громадскі справи.

Дуже уважно слухали зібрані пос. д-ра Смаль-Стоцкого, коли говорив про щадничі і пожичкові каси, та промови пос. Пігуляка про церковні справи на Буковинї. Замітки селян доказували, як страшно допікає їм лихва на селї, як дуже їм потрібно дешевого кредиту, котрий би не нищив їх материяльно. А коли пос. Пігуляк говорив про церковні справи, всї приняли з одушевленєм 19 жадань православних Русинів до нового митрополита.

Коли віче вже мало кінчити ся, забрав слово о. Єротей Федорович з Ревни і в щирих, до серця промавляючих словах піднїс ревну і безкористну дїяльність обох послів-народовців, котрі не страхають ся нї труду нї страти материяльної нї навіть огидних напастий противників руского народу, а все лише мають на оцї добро народу. Бесїдник вказав з погордою на тих людий, котрі облудними словами заманюють руских людий до себе і, замісць до добра, провадять їх на погибель, в руки найгірших ворогів народу. Тї самі люди відважують ся кидати безличними напастями на щирих заступників народа, але для таких людий має рускийнарід лише погорду, на яку они заслугують зовсїм. Відчуваючи щиру вдячність обох послів-народовців, внїс о. Федорович їм многая лїта, а присутні з одушевленєм повторили той оклик. Пос. др. Смаль-Стоцкий подякував за признанє і запевнив, що рускі посли-народовцї бажають рускому народови лише добра і в тім бачать одиноку свою задачу, до котрої сповненя прикладають всїх сил. Однак они потребують підпори на провінциї, а на жаль тепер мало, дуже мало таких руских православних сьвящеників, котрі би дбали о добро повірених їх опіцї руских парохіян. Але таки є їх кілька, а між ними о. Федорович з Ревни. Тож з глубоко відчутою вдячностию повинні зібрані поздоровити такого патріота-панотця. Вічевики як один муж висказали зараз свою вдячність для невтомимого сьвященика-патріота. Пос. Пігуляк внїс ще здоровє нашого найяснїйшого монарха і відсьпіванєм народного імну закінчило ся гарне народне сьвято в Лужанах.

Віче відбуло ся дуже поважно. Люди слухали з напруженою увагою, видко, що порушувані справи дуже обходили їх. Замітне було, що на тім вічу явили ся начальники кількох громад. Однак найбільше відрадним фактом треба назвати виступ о. Федоровича. Коли згадаємо, що за послїдних 15 лїт православні Русини терпіли страшні гоненя, що православні рускі сьвященики жили під обухом і не важили ся нїгде виступати публично, що навіть тих кілька щиро-руских сьвящеників не могло обзивати ся в публичних справах народних, то мусить ся признати, що горяча промова о. Федоровича принесла всїм щирим приятелям руского народу велику відраду, бо она становить перелом в тім лиху, заповідає нам в православній церкві для Русинів нові, лїпші часи.

З Чернівців до Аббациї.

Допись „Буковини“.

(Подорож до Аббациї. — Вистава в Пештї. — Аббация).

(Конець.)

В пятницю 12-го с. м. о 2 год. 45 мінут по обідї попращав я Пешт, а в суботу о 8 годинї зраня прибув уже до Аббациї.

Через Хорвацию їхав я в ночи: длятого не міг я побачити нїчого замітного: а коли почало вже зоріти, ми були на верхах хорватских Карпат. Вид і тут прекрасний, хмари мов то море стелили ся богато низше зелїзної дороги. Гори тут уже більше скалисті, безлїсні, а було тут так зимно, що пальцї клякли від студени.

Тілько одні Хорвати з'уміли забезпечити ся против мадяризациї. В цїлій Хорватиї написи мадярскі і хорватскі, а на зелїзници вже не кричать по мадярски, тілько по свому: „idte“.

Небавом узріли ми хорватске граничне, надбережне портове місто Фіюме. Місто се не велике, але збудоване вже після цїлком відмінного полудневого типу, з красними будинками, винницями і прекрасним видом на море Кварнеро, відноги моря адрийского.

В Фіюмі сїв я на парохід, заплатив 40 кр., а за пів години висїв вже в Аббациї, зайшов до „villa Abbazia“ Ґавзнера, де за вигідну і відповідно умебльовану комнату, на третім поверсї, і за цїлий, можна сказати, боярский харч плачу денно 3 зр. 50 кр. За одноразову купіль в морю з всїма приборами, плачу 20 кр.; за годину плавби по морю платить ся властителеви барки (великого човна) 1 зр., фіякри дуже елеґантскі, але і дуже дорогі, за годину їзди платить ся 2 злр.

Аббация, то правдивий рай: не почуєш тут нїколи нї вітру, нї крику. Куда глянеш оком, всюди море, всюди як то море, поважна тишина, а тілько свист пари на пароходї дає тобі знати, що і тут проживають люди.

Аббация лежить у всхідній части істрийского побережа. Від північно-західної сторони цїлком закрита она від всяких вітрів пасмом гір (Uczka) з найбільшим верхом „Monte Maggiore“, 1.396 метрів високим. Сї гори, а властиво горби, вічно зелені, покриті густими гаями лаврових, оливних і фіґових дерев, а між тим є і малі простори винограду. Взагалї веґетация тут чудесна; пересїчна температура 14·53 Целз., а навіть в найбільшу спеку вогкий подув з моря лагодить температуру так, що спеки тут нїколи не чути. Зими і снїгу тут цїлком нема. Длятого найбільше гостий пробуває тут в грудни і в сїчню.

Безпосередно над морем положена, завдячує Аббация свій незвичайно лагідний і приємний клїмат по части морю, котре видїлює богато теплоти, а по части згаданим повисше горбам і їх верхови Monte Maggiore, що немов той параван хоронить сю осаду від північних вітрів, коли цїлком отверта полуднева сторона сеї осади дає безнастанно вільний приступ теплому і вогкому воздухови, що приходить аж від африканьского побережа.

Назва „Abbazia“, походить з хорватского „Opatyja“ (по нїмецки: Abtei). Ще в 15. столїтю повстало тут бенедиктиньске опатство сьв. Якова Стовпника: а монахи сего опатства заслужили ся богато около піднесеня культури в тім

„Нї! То борба о бит настроїла его так ворожо, навела на него такий сум, затерла стілько. Се буває завсїгди так — і оно дуже сумно — чи неправда?“

„О, певно!“

Однак она все вірить в него: передчуває, що его будучність буде ще сьвітла.

Певно: коли би покінчив свої студиї.

Она гадає, що покінчить. Він честилюбивий. Впрочім належить до натур, що жиють скоро, і коли би опинив ся раз знов посеред працї, а спосібність одушевляти ся збудила би ся в нїм знов, позабув би всї гіркі „інтермецца“ свого молодого житя!

О се й розходить ся головно, о се, щоби знов одушевляв ся.

„Се певно тяжко“, говорила дама „і те мусїв би в нїм хтось збудити, інтелїґентні одушевлені люди, або яка жінка. Якась гарна, осьвічена жінка. Се було би добре!“

Особливо знайомости такої женщини бажала би она ему. „Між нами сказавши“ говорила „занедбав ся він дуже і то у всїм. Не замітили ви сего? А то нїчо не впливає так хосенно, ублагороднюючо на ум мужчини, як приязнь з осьвіченою женщиною“...

*

Мати таку свободу, щоби бути собі цїлею!

Передовсїм бути собі цїлею, для власного духа працювати як пчола: збогачувати его, збільшати, довести до того, щоб став сияючим, прегарним, хвилюючим, зоріючим в тисячних красках!

Передовсїм бути собі цїлею і обрабляти самого себе, з дня на день, з року до року. Різьбити себе, вирівнувати, щоби все було складне, тонке, миле. Щоб не остало ся дісгармониї анї для ока, анї для серця, для жадного з змислів. Щоби жадоба за красою утихомирила ся.

Бути передовсїм собі цїлею, а опісля стати або для одного чимсь величним на всї часи, або віддати ся працї для всїх. Боротись за щось найвисше, сягаюче далеко поза буденне щасте...

Такий мій ідеал.

Свобідний чоловік з розумом — се мій ідеал.

*

Пощастило ся!

Я одержу місце ще перед „вінчанєм“. Стану за товаришку в одної маючої Угорки, вдовицї по лїкари. Яка я рада! Яка я свобідна, легка, певна себе! Сьмію ся знов щасливим сьміхом. Менї здає ся, що в моїх жилах кружить кров швидше, а думки стали гнучкійші. Усьміхаю ся сама до себе, а тїтка, запримітивши той соняшний настрій, думає, що се я так на весїлє тїшу ся. Лише перед послїдною сценою маю відразу. Значить: перед сценою відмови і переслуханя. Сцени такі менї взагалї ненавистні.

Що Льорден скаже? Ух, поганий той, з довгими дрожачими пальцями, пугач той!... Хаха-ха! се інтересно, що він скаже! Але я не буду нїкого щадити і вискажу все що-до критики. Єму скажу: „Ви, мій пане, не обходите мене анї троха! Будьте ласкаві, поїдьте собі де між свої люди і привезїть собі яку „золотоволосу“ Нїмочку, а мене оставте! Що вам з такої особи, що волочить ся по лїсах, кохає ся в птахах, в шемраню дерев, упоює ся їх житєм, а не вашим.“ А Лена, — ах! тота „дитиняча“ істота з вічно-жіночими прикметами, з фарисейством на устах, она буде шалїти з радости, що я таки не виходжу замуж. Під тїткою розпаде ся земля, а вуйко загнїває ся! „Ти однїська дитино моєї однїської сестри, що ти наробила!“ А однїська дитина однїської сестри дуріє з утїхи, що перестане бути каменем дома. Чуєш се, бабусенько?... Твоя лелїя, твій ангел відважує ся уживати своїх крил! Нї, тепер я вже прямо до неба полетїла би, до тебе, бабусенько моя щира, щоб побачила ти мене, щасливу тепер, наскрізь переняту жадобою житя.

Як оно й не буде, а одно певне: всї будуть гадати, що я зірвала тому з Льорденом, бо Орядин тут. Та се мене не дуже журить, нехай кождий думає собі, що хоче.

Орядин був слабий. Повертаючи з села простудив ся і лежав хорий. Тепер вже подужав. Лена его бачила, каже, що его очи „відновились“ і що дістав иньший голос! Чи й иньші думки? Се хотїла би я знати! Я думаю дуже часто о нїм. Я хотїла би его бачити великим, значним. Великим — з характеру, або значним — з працї для народу свого!

Мій ум такий спокійний, що я майже неустанно (т. є. в свобідних хвилях) учу ся і читаю. Мрію об тім, статись колись писателькою. Чи буду здатна до того, научать люди, або і час, а може прийду і сама на те. В моїх найтяжших хвилях була така праця одинокою моєю розрадою, ставала менї якоюсь вимогою житя.

дикім закутку сьвіта. Кажуть, що найдавнійші жителї сих околиць були Кельти, з котрими ще старі Фенїкіяни стояли в торговельних відносинах. За римских часів осїли тут Лїбурни, що прославили ся яко розбишаки морскі, піддержували морску торговлю і були славними майстрами морских кораблїв. В 18 столїтю належала Аббация до Єзуітів; по знесеню сего ордена дарована цїсарева Мария Тереса Аббацию архидияконови в Фіюмі. В роцї 1875 набув сю осаду ґр. Віктор Хориньский, котрий продав єї в роцї 1882 товариству полудневої зелїзницї (Südbahngesellschaft). Ґенеральний директор сего товариства, Фридрих Шілер, не щадив нї труду нї гроша, щоби з Аббациї зробити перворядне клїматичне і купелеве місце. Заложив ту величавий парк, що має вздовж близько два кільометри. До сего парку спроваджено зїля і дерев з цїлого сьвіта, так, що зроблено его правдивою ботанїчною скарбницею. Окрім того цїлий беріг коло сего парку, і ще дальше, майже півмилевий простір вистелили плитами як величавий хідник і уняли его від моря в зелїзні барієри. В парку і в гаях повисше згаданих горбів, побудовано майже з 200 величавих віль о двох і трьох поверхах. Кромі того удержує товариство полудневої зелїзницї місцеву капелю, зложену з 40 осіб, котра грає в парку два рази денно, від 11 до 12 і від 5 до 6 години.

Найкрасша віля, архикнягинї Стефанїї, має 115 комнат для поміщеня гостий, а кромі сего ще салї до їди, забави і т. п.

Побут в Аббациї уприємняють і частійші прогульки, які устроює товариство полудневої зелїзницї на морю пароходами до островів в околици, а то: до Veglii, до Cherso, до Lussina, до Arbe. Кромі того ходить що година пароход до Фіюми і до поблизьких місточок, як: Volosca, Ika, Lovrana.

Мешканцї сіл, розложених по горбах Monte Maggiore, називають ся від назви тих горбів Uczkari. Етноґрафічне походжене сих мешканцїв дуже тяжко розслїдити; бо може в нїякій австрийскій провінциї не знаходить ся тілько останків ріжнородних народів, як в малїй Істриї. Словінцї, Хорвати, Серби, Чорногорцї і Італїянцї осїли в тих сторонах. Всї носять ся по міски, більше після італїяньскої моди. Яко моряки занимають ся плавбою по морю, їздять пароходами аж до Америки; кромі того виробляють малі лодї, занимають ся також ловлею риб, особливо мешканцї осади „Preluka“ ловлять великі череди, нераз по 700 штук, тунцїв (Thunfische), штука важить нераз більше як 200 клґр. Гірняки виробляють вуглї і живлять ся полєнтою, барaболями, капустою і иньшою яриною.

Бесїда тутешних мешканцїв переважно хорватска, помішана з італїяньскою.

В Аббациї є парохіяльна церков і парохіяльна школа. Парох і сотрудник, оба сьвященики рим. католицкі, а проте цїла їх відправа в церкві, навіть і служба Божа, відправляє ся по хорватски. Був я припадково на поминальній службі Божій. Замісць: dominus vobiscum сьпіває священик: Gospod z wami; відповдає на орґанах: i z duchom twoim. Замісць oremus каже сьвященик: Pomolimo sia: замісць requiescat in pace, naj spocziwa u myri. Все а все відправляє ся в народнім язицї. Менї стало аж дивно: гадаю собі, тут під самим Римом щось таке вільно, а у нас борони Боже сказати навіть Отче наш в зовсїм зрозумілій народній мові.

Отже, як бачите, ту все дуже, красно, тілько треба „троха“ гроша, а можна жити як в раю. Я купаю ся в морю два рази денно, роблю величезні прогульки, пю істрияньске вино біле і червоне, по 26 кр. лїтра; читаю, ходжу по парку, слухаю музики, і так пливе мило один день за другим. Прикро лише, що нема своїх людий, з котрими можна би поговорити щире слово.

Аббация, 17-го червня 1896.

І. В.

НОВИНКИ.

Чернївцї, дня 22-го червня 1896.

Іменоване. Почтовий асистент Мартин Унтерштц іменований офицялом в Чернівцях.

Три нові читальні „Рускої Бесїди“ завязують ся: в Васловівцях і Ревнї, черновецкого повіта, і в Дубівцях, кіцманьского повіта. Статути тих трьох читалень вже затверджені. Сим разом наступило затверджене в рускій мові. Коли доси клявзулї з затвердженем статутів писали в правительстві по нїмецки, вимавляли ся тим, що нема кому по руски писати в правительстві; тепер вже найшов ся такий урядник і сейчас правительство пошанувало руску мову. Отворене читальнї у Васловівцях наступить вже слїдуючої недїлї, дня 28-го с. м.

Дуже хосенне рішенє ухвалено на всїх учительских конференциях у Відни. В кождій клясї найде ся один або й кілька учеників, котрі не мають вихованя або суть просто зіпсовані, а они псують дальше своїх товаришів. Отже піднесено гадку, що треба би їх відлучити від решти учеників і заложити для них „карні кляси“. Се внесенє приняли учительскі конференциї у всїх дїльницях Відня. Уважаємо се рішенє дуже користним для морального вихованя дїтий в школї і поручаємо нашим учителям сю гадку до совістного обдуманя, чи не можна би таке завести також у нас, очивидно відповідно до наших обставин.

З черновецкої ґімназиї. Вступні іспити до нїмецкої ґімназиї в Чернівцях відбудуть ся в днях 16-го і 17-го липня с. р., а в осени 1-го, 2-го і 3-го вересня. Дїти мають перед дирекциєю виказати ся сьвідоцтвом хрещеня і окінченя 4-ої кляси народної школи. Родичі мають заявити, котра мова є матерною для дитини, бо після сего будуть дїти учити ся рускої або волоскої мови. На сє повинні родичі найбільше уважати, аби опісля рускі дїти не мучили ся наукою волоскої мови, коли єї не розуміють. Час би вже раз, аби родичі руских дїтий порозуміли, до чого доводить ренеґатство, і не слухали підшептів і махінаций румунїзаторских аґітаторів, між котрими головно один учитель при православній школї визначає ся великою ревностию. На се повинні уважати також ті Русини, котрим справдї залежить на тім, аби рускі дїти не попадали невинно в румунїзаторскі руки, бо се обовязок наш!

Уважайте на дїти! В Іспасї на Буковинї жиє селянин Петро Колотило. Він мав двоє малих дїтий в вiцї 5 і 3 років. Недалеко від хати є став, де ті дїти купали ся. Коли жінка Петра прийшла пополудни до дому, найшла своï дїти вже трупами на поверхнї ставу. Очивидно пішли дїти купати ся, коли не було матери, і втопили ся.

Товариство руских женщин в Перемишли оповіщує відозву, в котрій завзиває рускі женщини приступати в члени того товариства. Дух часу жадає від кождої одиницї, щоб она ставала до працї. До тої працї брали ся доси лише мужчини, а женщину уважали спосібною лиш до удержуваня ладу домашного, вареня, шитя і т. п. Але дух поступовий покликав і женщин до працї. Коли вже женщини у иньших европейских народів стали ся борцями за ідеї, то й Русинки не сьміють оставати ся позаду. В тій цїли завязано „товариство руских женщин в Перемишли“, до котрого повинні всї женщини з Перемиского належати. Щоби то товариство сповнило свою задачу, треба як найбільше членів, тож нехай кожда руска женщина вступає в члени товариства, тим більше, що при тім видатки дуже малі: вписове виносить 50 кр., а місячна вкладка 25 кр. Однак самими вкладками годї буде удержати товариство на висотї его задачі, длятого устроює товариство фестин з льотериєю фантовою дня 9-го липня с. р. Аби той фестин удав ся як найлїпше, повинні всї Русинки і Русини засилати до товариства гроші і найріжнороднійші фанти, а з чистого доходу зробить товариство не одно добро бідним руским дївчатам.

Великопаньска етикета. В двірских кружках в Петербурзї розповідають собі таку цїкаву історию: Коли по коронациї царскій заграничні дипльомати і заступники держав складали желаня царскій парі, подавали їм так цар як і цариця руку. Кождий уважав за свій обовязок царицю поцїлувати в руку. Не учинив того лише амбасадор францускиий ґр. Монтебельо та тілько устиснув руку цариці. Се так прикро вразило иньших, що навіть ґенерал Буасдефр, окремий висланник Франциї, не здержав ся та висказав ґрафови своє зачудоване. Ґр. Монтебельо відказав на те, що він не міг поступити против своєї засади. В двірских кругах мали відтак застановляти ся над тим, чи годить ся після того бути царицї на балю у францускoго амбасадора. Але цар порішив, що задля чудного поведеня ґрафа не слїд зобиджати францускoго народу. Все-ж таки цариця оказала ґрафови, що їй не подобало ся его поведене; бо коли їй ґраф подав руку до польонеса, то она не приняла єї і тілько обіч ґрафа похожала в танцю.

До великої змови робітників готово прийти у Львові. Як звісно тревае там вже від кільканайцять днів змова робітників столярских і не може покінчити ся, бо майстри не хотять нїяк пристати на жаданя робітників. Отже минувшого тижня відбули ся збори робітників будівляних: мулярів, теслїв, камінярів і ин., на котрих явило ся около 1.000 участників. Збори ухвалили між иньшими, що коли до 14 днів не настане згода між робітниками столярскими і їх майстрами, то всї будівляні робітники у Львові — а є їх до 4.000 — перестануть робити. В нарадах забрав голос також радник маґістрату п. Стрільбицкий і цїлу вину заостреня тої справи приписав властителям більших фабрик.

В тій працї купає ся моя душа, поринає в нїй, а хоть би я й не зазнала жадного иньшого щастя, так праця така є ще завсїгди більше чим буденним щастем.

. . . .

Я хотїла би з ним поговорити. В думцї говорю з ним майже неустанно. Уявляю собі его великим і характерним; всї его вважають таким, а він працює: працює не лише тому, щоби ему було добре, бо не маловажить як доси вільнодумних ідей, називаючи їх „дурницями“. Одушевляє ся їх правдою як давнійше; і тому, що він такий, я люблю его. Люблю его любовю такою, що миготить крізь всї мої нерви, є широка як море, і завсїгди гарна і нова. Красою своєї душі мусїв би залити мою душу; купати ся мусїла би она в богатстві его душі. Така сила покорює мене вже тепер, а міцна і вироблена прикувала би мене на завсїгди. Тодї він видає ся менї чистим і нїякий наліг і нїяка брудна споминка не вгинають его і він має право носити голову гордо.

Я его люблю таким, яким би мав що-йно стати; таким, як є тепер, не могла би я его вірно любити; побоювала би ся неустанно, що тій любови настав би конець і тодї не остало би ся менї нїчо крім пересьвідченя, що ми колись належали до себе. Такого щастя я не хочу. Я не хотїла би, щоби саме по серединї житя „зайшов“, як сонце, але щоби був менї до кінця житя сьвіточем, і саме від тої хвилї, в котрій ми подала би собі руки на завсїгди. Не хотїла би, щоби любов завмирала тодї, коли противно повинна би міцнїти. Так я собі нераз думаю.

(Дальше буде.)

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в лїтоґрафічнім закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска цїна карти, наклеєної вже на полотнї, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

☞ Купити можна в „Просьвітї“ у Львові, ринок ч. 10. ☜

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празї, загально признаний **знаменитий усмирюючий лїк на втиране:** по цїнї 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всїх аптиках. Просимо жадати сей **загально улюблений лїк** просто під назвою

Ріхтера Liniment з котвицею

і принимати з осторожностию лише фляшки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празї.

Для школярів!

Товариство „Просьвіта“ при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітл. Рад Шкільних, Впов. сьвящеників, катихитів, учителїв і родичів, що книжки накладу товариства, призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені з позолоченими берегами, можна купити **в канцелярії товариства у Львові в ринку ч. 10,** по слїдуючій цїнї:

Розкази про сили природи 20 кр., Оповіданя о житю сьв. Бориса і Глїба 20 кр., Повістки для дїтий 27 кр., Сестра 15 кр., Байки 22 кр., Істория Руси ч. І. 25 кр., Істория Руси ч. II. 23 кр., Лен і коноплї 24 кр., Рогата худоба 45 кр., Про живоплоти і лїси 20 кр., Веніямин Франклїн 16 кр., На досьвітках 22 кр., Серед ледового моря 25 кр., Жите сьв. великомученика і лїкаря Пантелеймона 20 кр., Дрібна птиця ґосподарска, а великі гроші 20 кр., Відкрите Америки 22 кр., Зьвірята шкідні і пожиточні 42 кр., Перекотиполе, повістка, 18 кр., Кирило і Методій 22 кр.

Молитвенник народний (в звичайній оправі) 20 кр., в лучшій оправі: а) хребет полотняний і золочений хрест з переду 25 кр., б) цїла оправа полотняна, береги золочені і золочений хрест з переду 35 кр.

Молитвенник народний великий по цїнї 90 кр., 1·10, 1·30, 1·60, 1·80 зр.

В рускім товаристві педаґоґічнім, улиця академічна ч. 8. у Львові, можна також дістати на премії для учеників слїдуючі видання:

Образкові виданя. Зьвіринець 10 кр., Гостинець 10 кр., Забавки 10 кр., Менажерия 10 кр., Робінзон 40 кр., Квіточка 20 кр., Віночок 20 кр., Кобзар Тараса Шевченка 20 кр., Ґете-Франко: Лис Микита 50 кр., Мірон: Пригоди Дон Кіхота 40 кр.

Видання без образків. Читанка ч. I., II., III., IV. оправні 20 кр., без опр. 10 кр., Вязанка желань 10 кр., Хемія Роское 40 кр., Учитель на р. 1890, 1891, 1892, 1893, 1894 по 2 зр., Дзвінок на р. 1890, 1891, 1892, 1893, 1894 по 4 зр., Ів. Левіцкий: Попались. Різдвяні сцени 10 кр., Вол. Шухевича: Записки школяря 20 кр., О. Нижанковский: Батько і мати, двосьпів для дїтий з фортепяном, 10 кр., Леонїда Глїбова: Байки 5 кр., В. Чайченка: Олеся; Комар; Грицько по 5 кр., Дума про княгиню Кобзаря 5 кр., Днїпрової Чайки: Казка про сонце та его сина; Писанка по 5 кр., М. Лисенко: Тече вода з-під явора. Двосьпів з фортепяном. 10 кр., Мапа етноґрафічна Руси-України 20 кр., Гордїєнко: Картаґинцї і Римляни 20 кр., Юлїй Верне: Подорож довкола землї 60 кр., Барановский: Приписи до іспитів 20 кр., Молитвенник народний, в полотно оправлений, 20 кр., д-ра Л. Кельнера: Коротка істория педаґоґії 60 кр.

Всякі замовлення висилають ся скоро і точно.

„Днїстер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови“** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми.**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На жите можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стowариш ене зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тілько властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлене **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

Повідомлене. Маю честь повідомити, що дирекция товариства *Днїстер* у Львові іменовала мене своїм аґентом на Чернівцї (повіт судовий) і окрестність. В справах обезпечень від огню будинків мешкальних і господарских, церков з уряджeнем, знарядів домашних і господарских (возів, плугів і т. п.). худоби, збіжа в соломі і в зерні — подаю кождому потрібні поясненя. — *Корнило Салабан,* аґент „Днїстра“ в Чернівцях, улиця Пумнула ч. 25.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем І-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$
до Львова								
З Відня, Кракова . . .	1^{30}	$5^{\underline{10}}$		$6^{\underline{55}}$	$9^{\underline{30}}$	9^{55}		.
З Букарешту, Сучави, Чернівцїв, Станїславова .	$9^{\underline{55}}$	.	.	$6^{\underline{13}}$	7^{28}	$2^{\underline{01}}$		
З Підволочиск	2^{30}	$10^{\underline{05}}$	.	8^{05}	5^{10}	.		
З „ на Підзамче	2^{18}	$9^{\underline{50}}$	.	7^{42}	4^{45}	.		.
Зі Стрия.	.	.	.	$12^{\underline{10}}$	8	1^{50}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	5^{45}	.		
Зі Сколього і Стрия . .	.	.	.	$10^{\underline{10}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	$8^{\underline{45}}$	.	.	.		

Відходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}
зі Львова								
До Кракова і Відня . .		2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{40}}$	9^{55}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	2^{11}	6^{00}	.	9^{30}	$10^{\underline{45}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{25}	6^{14}	.	9^{48}	$11^{\underline{12}}$		
„ Чернівцїв, Сучави, Яс, Букарешту	6^{10}	.	.	10^{25}	2^{45}	$10^{\underline{15}}$		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{22}}$	9^{35}	$7^{\underline{22}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{05}}$			
„ Сколього і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{05}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Руської Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.